

Biblické slovo, které má dnes mezi námi, v tomto prostoru rozkvést, je zapsáno v Janově evangeliu, v kapitole 17., ve verši 26., kde čteme:

„Dal jsem jim poznat Tvé jméno a ještě dám poznat, aby v nich byla láska, kterou máš ke mně a já abych byl v nich.“

*

Ó Pane, více poznat a pocítit Tvou podstatu, to je to, o co nám jde především, to je to, oč prosíme. Amen.

*

Přátelé v Kristu,

příští týden ve čtvrtek je den nanebevstoupení Páně. Tento den patří ke křesťanským svátkům. V mnoha zemích, které ctí svůj křesťanský původ, je to sváteční den, ve kterém se nepracuje. Porovnáme-li všeobecnou známost a popularitu našich svátků, pak jsou na tom daleko nejlépe Vánoce. Ty se slaví všeobecně. Někdo má za to, že se slaví až moc. Vždyť koledy typu „Ježíšku, panáčku“ zní v chrámech dneška – v megastorech a obchodácích – již od konce listopadu. Velikonoce se spravedlivě rozdělí. Křesťané se soustředí na Kristův kříž a jeho vzkříšení, ostatní se vydovádějí s vajíčky, v kterých je skryt nový život, s pomlázkou, s topením Morany a s návratem jara, s radostí z přežití a nového rozpuku života. Svátky svatodušní jsou v záplavě jara a mocného přívohoru přírody již masově opominuty a zbývají pouze křesťanským sborům, které děkují za nový a stále se obnovující Boží příklon. A nanebevstoupení Páně, to je téměř opominuto i námi věřícími. Jak bude oznámeno, letos se sejdem k tomuto účelu s kolegou Bernardem ve středu večer ve věži. Tak skromná bude naše připomínka této významnosti.

My, dnešní postmoderní lidé, máme potíže se staro- a středověkými symboly a obrazy. Bůh, ďábel, nebe, peklo, ráj a mnohé jiné pojmy, to jsou nosiče a poutače lidské zbožnosti, jádra, která dostávala po tisíciletí nové vrstvy a obaly. Dnešní rádooby racionální člověk plně chápe fakt a akt ukřižování, fakt barbarského způsobu poprav, ano, to je ve světě lidí reálné. „Rány zní, vím, jak jsou lidé krutí“ - to chápali mnozí i v tom drastickém filmu o umučení Krista. Rozumem pochopit fakt vzkříšení, to už je skutečný oříšek. To v kompjüttru našeho myšlení drhne a skřípe a nakonec to rozum vyhodnotí jako error, jako neřešitelné či systémově neprůchodné. A když dnešnímu člověku předložíme biblickou zprávu o nanebevstoupení Páně, zprávu, že Ježíš byl před zraky svých blízkých náhle vzat do nebe, tak si řeknou: „Tak a dost. S tímhle už na mě nechod', to je příliš.“ Proto slavíme svátek nanebevstoupení Páně tak decentně, v malé místnůstce ve věži, tak trochu ve skrytu, mimo pozornost zvědavých a zvědavých. A přece se točí, a přece je i nanebevstoupení pochopitelné a přece je logické a přece je to k věření, k uvěření i k víře. Zdůrazňoval jsem o Velikonocích, že právě to jediné, co se lidem zdá reálné a uvěřitelné, to jest Kristův kříž, že právě to jim přišlo absurdní a neuvěřitelné. Nikdo tento Bohem zvolený způsob prezentace ve světě nepochopil ani nepřijal. Znovu připomínám tu všeobecnou nepřijatelnost této Boží způsobu, této Boží cesty.

Na Velký pátek o třetí hodině odpolední, za tmy za bílého dne, kdy je naprostý konec všem nadějím, zní Ježíšův výkřik z kříže: „Bože můj, Otče, proč jsi mě opustil?“ Výkřik, který doznává Boží absenci, který přiznává Ježíšovo osamocení a jeho bezmoc. Hle, Spasitel si zoufá a jak nemají ztratit víru, jak si nemají zoufat ti, co v něj uvěřili, ti, kteří v něj věřit chtěli?

Řekl jsem letos o Velikonocích – kříž má dvě podstaty a obě jsou pravdivé a podstatné. Na jedné straně je to poslední horor, barbarství, krutost a brutalita. Ale je to i svědectví o dokonání cesty, všemu navzdory, děj se co děj, jde Ježíš svou cestou až na samé dno, až do horoucích pekel, aby až tam prorazil s nadějí lidmi nepředpokládanou a lidmi tak těžce přijatelnou. Básník a náš bratr Pavel Rejchrt říká ve své básni Velký Pátek: „A láska zoufalstvím prošlá přemůže opravdu všechno, vždyť přemohla i lva z Judy...“ Kříž byl neuvěřitelný, ale je reálný a pravdě-podobný. Nanebevstoupení je opakem kříže v té jeho první tvrdé nelidské podstatě. Kříž, to je peklo, to je zbujele násilí, to je bohapustý horor od první Kainovy vraždy přes mnohá zajetí, odvlčení, odsuny a hromadné ničení. Kříž, to je peklo, které si představit dovedeme, které nám lidé v našich dějinách skutečně představili. Kříž, to je peklo, které známe. A nebe je prostě jeho opakem. Není to tak složité ani nelogické. Zavřete oči a představte si opak Osvětlení, opak táborů gulag a jiných lidských zvěrstev a už se vám rýsují kontury nebe, kontury Božího království, kontury Nového Jeruzaléma, kontury soužití lidí s Bohem, vzájemného soužití v pokoře, spravedlnosti, úctě, prostě v Božím pokoji. Ježíš byl vzat do nebe, je to logické, je to reálnější než to, co se zdálo všem tak absurdní a neuvěřitelné, než to, že to vše končí na kříži bezmoci a beznaděje. Na ten nejbolestnější výkřik „Bože můj, Otče, proč jsi mě opustil“, je tu konečně Boží reakce – vzkříšení a nanebevstoupení. Před zraky svých blízkých byl Ježíš vzat do nebe a já neřeším techniku jeho vzletu, letěl-li po hlavě či po nohou, bral-li to nějakou piruetou či jako Eliáš na jakémsi ohňovém vozíku. Prostě byl Bohem vzat do nebe anebo sám vystoupil, a já to hrozně rád věřím. Nezůstal na kříži, křížem prošel, prošel peklem, byl vzat do nebe, které vydobyl i pro nás. Dnešní neděle se nazývá Rogate, což se přeloží - proste! V Janově evangeliu je zachycena krásná Ježíšova modlitba za ty své, za lidi ve světě žijící, kteří poznali, že v něm, v Ježíši – Bůh promluvil k našemu světu, a že v jeho Duchu mluví k nám a ke světu stále. „Oni vpravdě poznali, že jsem od Tebe vyšel a uvěřili, že Ty jsi mě poslal.“ Od Boha vyšel a skončil na kříži tohoto světa, ale co to říkám, neskončil na kříži tohoto světa, prošel jím a byl vyzdvižen, vzat až do sedmého nebe, byl vzat do nejbližší Boží blízkosti. Je na trůnu Beránkově, hned po Boží pravici, odkud přijde soudit živých i mrtvých. Prve bezmocný, hle, jak je mocný v Božím království. Ježíš prosí za ty své ve světě a my toužíme po tom, abychom k nim přes naši ubohost patřili. Na závěr své modlitby za nás říká: „Dal jsem jim poznat Tvé jméno a ještě dám poznat, aby v nich byla láska, kterou máš ke mně a já abych byl v nich.“ Ježíš nám dal poznat Boží jméno, jeho podstatu a pravou tvář. Byl Božím slovem, které dostalo tělo, byl Božím člověkem, který Boha zpřítomnil v lidských dějích. Dal nám poznat Boží pravou podstatu tím, že prošel lidským peklem a právě proto vstoupil na nebesa. Je u Boha, je spolu s ním v centru bytí, je zřídlem pravého života, které stále znovu vyvěrá v hlubinách a přichází jako rosa shůry. „Dal jsem jim poznat Tvé jméno“, tak se modlí, tak rozmlouvá Ježíš se svým milosrdným Otcem před svým martyriem - „a ještě jim ho dám poznat“, ještě víc o Velikonocích a ještě víc až budu vzat do nebe a zanechám ty své ve světě jako sirotky a ještě víc jim dám poznat Tvé jméno, Otče života, až se k nim vrátím v Duchu svatém. „Dal jsem jim poznat Tvé jméno a ještě dám poznat, aby v nich byla láska, kterou máš ke mně a já abych byl v nich.“ Tak to vidíte a slyšíte, sestry a bratři, kříž – vzkříšení – nanebevstoupení – to jsou mohutné děje, v kterých jde vposledu hlavně o lásku. To všechno hrozné a krásné se dělo a děje proto, aby v nás byla láska, aby v nás žil Duch milujícího Otce života, aby v nás žil milující Duch Pána Ježíše Krista. Amen.